

Αθήνα, 25 Μαΐη 1988

Αρ. Πρωτ.: Ν.951/14

ΠΟΛ. 163

K

Ταχ. Δ/νση : Κ. Σερβίας 10

Πληροφορίες : Φ. Τικκαράκη

Τηλέφωνο : 3234.574

10/6/88

ΠΡΟΣ: Αποδέκτες ως Π.Δ.

Καμινά

ΘΕΜΑ: Κοινοποίηση γνωμοδότησης της Νομικής Δ/νσης του Υπουργείου Οικονομικών.

Σας κοινοποιούμε τη με αριθ. 258/8-4-88 γνωμοδότηση της Νομικής Δ/νσης του Υπουργείου μας, που έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό των Οικονομικών και παρακαλούμε για τη συμμόρφωσή σας με το περιεχόμενό της.

Με τη γνωμοδότηση αυτή της Νομικής Δ/νσης η οποία ερμήνευσε την αριθ. 13/83 απόφαση του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου, έγινε δεκτό ότι α) η ακύρωση του αναγκαστικού πλειστηριασμού δεν υπόκειται σε φ.μ.α. οποτεδήποτε και αν γίνει β) η μεταγραφή τελεσίδικης δικαστικής απόφασης, η οποία ακυρώνει τον πλειστηριασμό, δεν υπόκειται σε φ.μ.α. γ) η επιστροφή του καταβληθέντος φόρου μεταβίβασης εμπίπτει στις διατάξεις του Αστικού Κώδικα (άρθρο 904) περί αδικαιολογήτου πλουτισμού και μάλιστα στη γενική παραγραφή των κατά του Δημοσίου αξιώσεων, δηλαδή στην πενταετή, σύμφωνα με το άρθρο 91 παρ. 1 του ν.δ. 321/1969 και αρχίζει από το τέλος του οικον. έτους μέσα στο οποίο κατέστη τελεσίδικη η απόφαση που ακυρώνει τον πλειστηριασμό.

Με Ε.Υ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΑΡΤΑΛΗΣ ΒΑΡΣΑΜΟΣ

ακριβές αντίγραφο

Ο Προϊστάμενος Γραμματείας

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Ι. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- Νομαρχίες του Κράτους
- 1. Οικονομικές Εφορίες
- 2. Δημόσια Ταμεία

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Αθήνα 3-4-1988
Αριθμ. Πρωτ.: 2838/Γν258

Προς
Υπουργείο Οικονομικών
Δ/νσιν Φορολογίας Κεφαλαίου
Τμήμα Β'

Εις απάντησιν επί του ερωτήματος το οποίον εθέσατε δια του υπ' αριθμ. Κ.2306/43/1988 εγγράφου σας, αν, εν περιπτώσει ακυρώσεως αναγκαστικού πλειστηριασμού ακινήτου, οφείλεται φόρος μεταβιβάσεως ακινήτων δια την μεταγραφήν της ακυρωτικής (δικαστικής) αποφάσεως, σας γνωρίζω ότι:

I. Η περίπτωσης της ακυρώσεως συμβολαίου (δια δικαιοπραξίας ή δια δικαστικής αποφάσεως διαπλαστικής, ως επί ακυρωσίμου συμβολαίου ή απαγγελούσης την υφισταμένην ακυρότητα, ως επί ακύρου) περί μεταβιβάσεως κυριότητος ή ετέρου εμπραγμάτου δικαιώματος, από απόψεως τύχης καταβληθέντος ή οφειλής εκ νέου φόρου μεταβιβάσεως ακινήτων, προβλέπεται εν άρθρω 16 παρ. 4 του ν.1587/1950, ενώ δια της παρ. 6 του αυτού άρθρου 16 προσδιορίζεται ο χρόνος εντός του οποίου δέον να υποβληθή η αίτησις προς επιστροφήν του τυχόν επιστρεπτέου ττοιούτου φόρου επί της ακυρωθείσης μεταβιβαστικής δικαιοπραξίας.

II. Όπως ετόνισα και εις την υπ' αριθμ. 147/1988 γνωμοδότησί μου και εις την επακολούθησασαν ομοίαν της αριθμ. 226/1988 κατόπιν των αντιστοίχως υπ' αριθμ. Τ.1969/22π.ε./1988 και Ν.721/10/1988 εγγράφων σας, ουδεμίαν αμφιβολίαν έχω ότι, αι ρυθμίσεις του άρθρου 16 παρ. 4 και 6 του ν.1587/50 αφορούν, κατά την εκ του συνόλου των διατάξεων του νόμου τούτου ευχερώς συναγομένην βούλησιν του νομοθέτου, τήσων την μεταβίβασιν δια συμβολαίου, όσον και την συνεπέλα αναγκαστικού πλειστηριασμού.

Παρά ταύτα (και την σύμφωνον επ' αυτού νομολογίαν του Σ.τ.Ε.), το Ανώτατον Ειδικόν Δικαστήριον (άρθρον 100 του Συντ.) δια της υπ' αριθμ. 13/1983 αποφάσεώς του, εδέχθη ότι, αι ως άνω διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 4 και 6 του ν.1587/1950 δεν καταλαμβάνουν την ακύρωσιν αναγκ. πλειστηριασμού, η οποία αντιθέτως από απόψεως οφειλής φόρου μεταβιβάσεως και προθεσμίας αναζητήσεως του καταβληθέντος ττοιούτου δια τον ακυρωθέντα πλειστηριασμόν, υπάγεται εις τας διατάξεις του Αστ. Κώδ. περί αδικαιολογήτου πλουτισμού και δη δι' αιτίαν λήξεσιν.

III. Βεβαίως η απόφασις δεν ικανοποιεί δια την διδομένην ερμηνείαν

και οδηγεί εν τη εφαρμογή της εις προβλήματα, τα οποια επί σειράν ετών εθεωρούντο, και ορθώς, ανύπαρκτα.

Ούτω, ενώ η μεταγραφή της περί ακυρώσεως του αναγκ. πλειστηριασμού δικαστικής αποφάσεως, της καταστάσης τελεσιδικίου εντός των δια της παρ. 4 του άρθρου 16 του ν. 1587/50 τασσομένης προθεσμίας από της κατακυρώσεως του πλειστηριασμού, δεν θα έδει να υποβάλλεται εις φόρον μεταβιβάσεως ακινήτων αλλά και πάσα αξίωσις προς επιστροφήν του 1/2 του καταβληθέντος φ.μ.α. δια την συνεπεία του ακυρωθέντος πλειστηριασμού μεταβίβασιν, θα έδει να υπόκειται εις την εις της παρ. 6 του αυτού άρθρου παραγραφήν των 120 ημερών από της τελεσιδικίας της ως άνω δικαστικής αποφάσεως, μετά την υπ' αριθμ. 13/1983 απόφασιν του ως άνω Ανωτ. Ειδ. Δικ., ως τουλάχιστον δύναται να συναχθή το πνεύμα αυτής, ταύτα ανετράπησαν, διότι δεν θεωρεί η απόφασις αυτή τον αναγκ. πλειστηριασμόν εμπύκτοντα εις τας παρ. 4 και 6 του ν. 1587/50.

IV. Το τελευταίον όμως τούτο σημαίνει:

α) ότι η εν παρ. 4 του άρθρου 16 τασσομένη τετραετία δεν ισχύει και επομένως μη υφισταμένης διατάξεως άλλης, δυνάμει της οποίας να υποβάλλεται εις φ.μ.α. η ακύρωσις αναγκ. πλειστηριασμού, η ακύρωσις αυτού δεν υπόκειται εις φ.μ.α. οποτεδήποτε γινομένη. Συναφώς δεν υπόκειται εις τον φ.μ.α. ούτε και η μεταγραφή της ακυρωτικής (περί ακυρώσεως ή περί ακυρότητος) δικαστικής αποφάσεως, διότι ακριβώς δεν προβλέπεται τούτο υπό κειμένης διατάξεως, αναλογική δε εφαρμογή των περί ακυρώσεως συμβολαίου διατάξεων, δεν επιτρέπεται βάσει της ως άνω αποφάσεως του Αν. Ειδ. Δικ. Αλλά περαιτέρω, κατά την αυτήν πλέον απόφασιν, η αναζήτησις του δια τον ακυρωθέντα αναγκ. πλειστηριασμόν καταβληθέντος φ.μ.α. δεν περιορίζεται εις το 1/2 αυτού, αλλ' οποτεδήποτε επερχομένης της ακυρώσεως του αναγκ. πλειστηριασμού, επιφερούσης λήξιν της αιτίας καταβολής του φόρου τούτου, η αναζήτησις του τελευταίου τούτου αναφέρεται εις ολόκληρο το ποσόν αυτού, βάσει των περί δικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεων του Αστ. Κώδ.

β) ότι, η εν παρ. 6 του αυτού άρθρου 16 παραγραφή των 120 ημερών δεν ισχύει επί ακυρώσεως αναγκ. πλειστηριασμού, αλλ' η σχετική αξίωσις, τουλάχιστον κατά τα δια της ως άνω αποφάσεως γενόμενα δεκτά, βασίζεται εις τον αδικαιολόγητον πλουτισμόν και δη λόγω αιτίας ληξάσης.

IV. Ανακύπτει, εντεύθεν, θέμα χρόνου παραγραφής της αξιώσεως αυτής κατά του Δημοσίου.

Φρονώ ότι, εφόσον η πράξις του αναγκ. πλειστηριασμού κατά τα εξω-

τερικά αυτής στοιχεία υπήρξε και νομίμως υπεβλήθη εις φ.μ.α., ανεξαρτήτως των αποτελεσμάτων της (γενική αρχή της φ.μ.α.) λόγος περί αναζητήσεως του δι' αυτόν καταβληθέντος φ.μ.α., ως αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντος δεν δύναται να γίνει. Άρα δεν εφαρμόζεται ενταύθα η διάταξις του άρθρου 91 παρ. 2 του ν.δ. 321/1969, ορίζουσα ότι "Ο χρόνος παραγραφής των χρηματικών αξιώσεων κατά του Δημοσίου δι' αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντα είναι τριών ετών....".

Η περίπτωση, θεωρουμένη κατά την ως άνω απόφασιν ως εμπύπτουσα εις τον αδικαιολόγητον πλουτισμόν και δη υπό την έννοιάν της ληξιακής αιτίας, κατ' ανάγκην εμπύπτει εις την γενικήν παραγραφήν των κατά του Δημοσίου αξιώσεων, ήτοι εις την πενταετή εκ του άρθρου 91 παρ. 1 του ν.δ. 321/1969 και "άρχεται από του τέλους του οικ. έτους καθ' ό έγέννηθη η αξίωσις και είναι δυνατή η δικαστική αυτής επιδίωξις", ήτοι από του τέλους του οικ. έτους καθ' ό η ακυρώσασα τον αναγκ. πλειστηριασμόν απόφασις κατέστη τελεσίδικος, συμφώνως προς το άρθρον 93 του αυτού ως άνω ν.δ.

V. Όθεν, εις το ερώτημά σας η απάντησις είναι ότι, μη ισχύουσης διατάξεως περί υπαγωγής εις φ.μ.α. της ακυρώσεως αναγκ. πλειστηριασμού ακινήτων ή της μεταγραφής δικαστικής αποφάσεως ακυρώσεως τούτου πλειστηριασμού, η μεταγραφή τιαύτης δικαστικής αποφάσεως, καταστάσης τελεσίδικου έστω και μετά την εν άρθρω 16 παρ. 4 του ν.1587/1950 οριζομένην τετραετιαν, δεν υπόκειται εις φ.μ.α. Ταύτα προκύπτουν εκ της λογικής ερμηνείας της υπ' αριθμ. 13/1983 αποφάσεως του Ανωτ. Ειδ. Δίκ. (άρθρον 100 Συντ.) και ενδείκνυται, δια διατάξεως νόμου αυθεντικώς ερμηνευούσης τας διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 4 και 6 του ν.1587/50, να ορισθή ότι, αι τελευταίοι και οι λοιποί διατάξεις του νόμου τούτου εφαρμόζονται αναλόγως και επί αναγκ. πλειστηριασμού ακινήτου.

Ο Νομικός Σύμβουλος Δ/σεως

Δ. Διαμαντόπουλος

ΤΣ (ΥΠΟΓΡΑΦΗ)